

GERNIKA-LUMORAKO ARTE-BILDUMA BAT SORTZEN

Gernika-Lumoko Udalak ondare artistiko baliotsua du bere lokaletan banatuta, bai udaletxean bertan, bai Kultur Etxean eta Bakearen Museoan, bai eta kanpoaldean ere, aire zabaleko eskultura, monumentu eta argazki bikainekin.

Gernika-Lumoko Kultur Etxea inauguratu zutenean, 1987ko maiatzean, Juan Gil Aróstegui Barbier-en omenezko lehen erakusketa egin zuten. Bi urte lehenago, margolari akuarelista gisa ekoiztutakoaren eta bere pintura bilduma partikularren zati baten dohaintza egin zion Gernika-Lumoko herriari. Margolaritza-erakusketa horrekin batera, Kultur Etxeak bere dohaintzaren inbentario osoa egitea proposatu zuen. Juan Gil Aróstegui benefaktoreak keinu horrekin Gernika-Lumon akuarelak garrantzi handia izango zuen tokiko museoa sortzeko asmoa zuela sumatu genuen. Aipatu behar da Bizkaiko Arte Elkartearen eta Euskal Akuarelisten Elkartearen sustatzaile eta sortzailea izan zela. Beraz, bildumaren ehuneko handi bat teknika horretan egindako lanak ziren.

Kultur Etxeak, dohaintza honetan dauden enpresa garrantzitsuetako batzuk ezagututa, bilduma herriaren ondare-ondasun gisa ikusi du beti, eta horrek hedapen handiagoa izan beharko luke. Obra guztiak izaera figuratibokoak eta kontzeptu gutxi gorabehera klasikoko artistek eginak zirenez, hala nola Angel Larroque, Gustavo de Maeztu, Alberto Arrue, Pelayo Olaortua, Anselmo de Guinea, Bay-Sala, Ceferino Olivé, Largacha, Ramón Reig, Arturo Martínez Taubman, eta abar, obra garaikideen defizita konpentsatzea eta, ahal zen neurrian, ondare-funts hori zabaltzea proposatu genuen.

Horretarako, 1995ean, "Gernika, Bakearen Hiria" Arte Plastikoen Biurteko 1. lehiaketa antolatu genuen, Pintura espezialitatean; 1997. urtea eskultura espezialitateari eskaini zitzaion eta edizio gehiagori ekiteko asmoa genuen, lan grafikoa, argazkigintza, ikus-entzunezko formatua eta abar kontuan hartuta, baina arduradun politikoen legegintzaldi bakoitzean gertatzen diren aldaketek ez ziguten aurrera egiten utzi. Hala ere, hainbat artelan berri eta gaur egungoak lortu genituen. Aipatu behar da, halaber, 1987an aire zabaleko pintura-lehiaketa bat antolatu genuela, eta saritutako lanak ondare-funtsari gehitu zizkiola. Azken urteotan, aire zabaleko pintura-lehiaketa egiten ari da Arteskola Luis Iriondoren omenez.

Ildo horretan, 20 urte baino gehiagotan, urteko argazki-lehiaketa bat antolatu izan dugu, zuri-beltzean eta koloretan, Urdaibairi buruzko atal batekin. Zaleek oso erantzun ona eman zuten, eta, horri esker, kalitatezko argazki dezente eta sinadura ere baditugu. Lehiaketa horrek indarrean jarraitzen du, eta orain Photoka tokiko taldeak antolatzen du.

Kultur Etxearen ibilbideko lehen urteetan, erakusketa-aretoan ikusgai jartzeko baldintzetako bat, jabego publikoko eta banku-erakundeetako beste areto batzuetan egiten zen bezala, txandakako artistari truke obra bat eskatzea zen. Laster kendu genuen; izan ere, askotan, obra

txikiak aurkitzen genituen, interesik gabekoak, eta gehienetan egileak ez zion inolako baliorik ematen obra horiek dohan emateari. Uste dugu betirako gordeta edukitzeko, eta hori arazo bat bihur daitekeela jakinda, hobe dela ez edukitzea. Hala ere, autore bat gogoko zenean eta harekin nolabaiteko sintonia hautematen denean, arte-bilduma handitzen joateko aukera hori iradokitzen zaio, eta, normalean, obra atsegin bat laga digute. Beste noizbait erosi da.

Gernika-Lumok, euskal artistekin ez ezik, espainiarrekin eta atzerriko artistekin duen harremana ere garrantzitsua izan da, eta, horren ondorioz, kanpoko artisten lan kopuru handia daukagu. Lan horiek honako jatorri hauen bidez etorri dira:

- Udalaren antzinako fondoa, 1986. urtea baino lehenagokoa.
- Juan Gil Arostegui Barbier jaunaren fondoa, dohaintza bidez (1986-87).
- Kultur Etxearen erakusketen ondoriozko dohaintzak.
- Gernika-Lumoko Artisauen dohaintzak (Euskadiko Kutzaren erakusketa-aretoko gerentzia-aldia).
- Hainbat lehiaketatan saritutako lanak.
- Udalari eta Bakearen Museoari zuzenean egindako dohaintzak.
- Gordailuko obrak.
- Hainbat erosketa.

Obra horiek 300 baino gehiago dira, eta horietako batzuk areto batean modu iraunkorrean erakusteko modukoak dira. Adibide gisa, fondo artistiko hau osatzen duten autore ezagunenetako batzuk honako hauek dira: Carlos Elguezua, Miguel Marina, Néstor Basterretxea, Jose Luis Zumeta, Xabier Morrás, Sofia Gandarias, Zoran Music, William Kelly, Ricardo Ugarte, Julio Pardo, Fernando Hierro, Castor Uriarte, Jose Zugasti, Jose Angel Lertxundi, Alberto Palomera, Fernandez Ferreras, Muñoz y Sampayo, Angerer der Jüngere, Diana Balboa, Winfried Poschusta, Giusi Naletto, Xabier Idoate, Felipe Alarcón, Orestes Díaz, Luis Badosa, Rolf Erkens, Raymond Watson, etab.

Eta tokiko eta Urdaibaiko inguruko artistak: Luis Iriondo, Jose Aº Urigüen, Lide Kaltzada, Eduardo Gordo, Rober Garay, Jose Angel Uberuaga, Marimar Agirre, Ionan Berasaluze, Ander de la Fuente, María Vallejo, Amadeo Duque, Jose Ramón Galdona, Jon Jaureguizar, Enrike Zubia, Ramón Panisello "Izaro", Enrike Arzubiaga, etab.

Eta, adierazi dugun bezala, argazkien atalean beste hainbat lan daude, lehen aipatutako lehiaketetako sariei eta dohaintzei dagozkienak.

Erakusketa horren ondoren beste batzuk etorriko dira. Gure asmoa da, eta hala uste dugu, herrira irekitzea, hau da, artea demokratizatzea, ondare-funts garrantzitsu hori ezagutaraztea eta zabaltzea, herritarrek eurentat har dezaten.